

PUNAISEN AJAN UHRIT.

Heti punaisen kapinan puhjettua murhattiin Säiniöllä lähellä Viipuria kauppias *Aug. Öhberg*, joka oli Viipurin vanhimpia teosofeja ja aikoinaan oli toiminut Viipurin looshin puheenjohtajanakin. Hän oli niitä ihmisiä, jotka eivät elämässä tee paljon melua itsestään, mutta koettavat hiljaisesti olla ja elää sen ihanteen mukaisesti, jonka he ovat itselleen omaksuneet. Käydessäni Viipurissa ennen joulua huomaustin *Öhbergille*, että hän näytti raskasmieliseltä ja huolestuneelta. „Ihminen on niin heikko“, hän vastasi yrittäen hymyillä leikillisesti, „ettei hän jaksa iloita, vaikka saa suorittaa vanhoja velkojaan.“ Selitykseksi sain sitten tietää, että häneltä oli – ellen muista väärin – marraskuun punaisella viikolla varastettu tavaroita useampien tuhansien markkojen edestä. En muista enää, koska ensi kerran tutustuin *Aug. Öhbergiin*, mutta vuosia se oli ennenkuin Suomen T. S. perustettiin, sillä *Öhberg* vanhana teosofina oli mukana jo skandinavilaisessa T. S:ssa. Nyt hän on vapaana huolista siinä maassa, jossa ei koi syö eikä ruoste raiskaa, ja saa vapaasti jatkaa astrologisia ja teosofisia lempiharrastuksiaan.

Huhtikuun puolivälissä vangittiin Sammatissa tuomari *Unto Nevalainen* ja murhattiin pari päivää myöhemmin mitä raaimmalla ja julmimmalla tavalla. Hänessä kadotti Teosofinen Seura yhden paraimmista ja lupaavimmista jäsenistään. Viime vuosikokouksessa hänet valittiin T. S. hallituksen jäseneksi, veljesrahaston hoitajaksi ja myös Osakeyhtiö Tietäjän johtokunnan jäseneksi. Näkyi, että Seura toivoi saavansa käyttää hyväkseen sekä hänen lainopillisia tietojaan että hänen monivuotista kokemustaan liikemiehenä; hän olikin valmis auliisti asettamaan kykynsä ja lahjansa T. S:n palvelukseen, jonka hyväksi hän jo paljon työtä ja uhrauksia oli tehnyt sekä Savonlinnan teosofisen looshin perustajana ja puheenjohtajana että teosofisen kirjallisuuden innokkaana edistäjänä ja levittäjänä. Moni Tietäjän lukija varmaan muistaa, mitä liikuttavan kauniita ja rohkaisevia sanoja hän kirjotti Tietäjän toimitukselle v. 1915, jolloin oli esillä kysymys Tietäjän sisällöstä, minun sydämeni oli niistä silloin sanomattoman kiitollinen. Marraskuussa viime vuonna laadin hänen kanssaan sen „kauppakirjan“, jonka nojalla omistamani Tuonenkylän päämaja siirtyi Suomen Teosofiselle Seuralle. *Unto Nevalainen* on harvinainen ihminen, auttavainen, puhdassydäminen, hyvää uskova, juuri semmoinen, joka menestyy yhteistyössä toisten kanssa. Suuri on suru monen ystävän sydämessä, kipeästi häntä kaipaava moni, jonka aineellinen tuki ja turva hän oli. Täynnä toiminnanhalua, täynnä valoisia toiveita tämän fyysillisen elämän suhteen hänet äkkiä temmattiin irti maasta ja siirrettiin Tuonelan joen toiselle puolelle. Onneksi tiedämme, ettei hän itse kadottanut tilaisuuksiaan työhön ja henkiseen kehitykseen. Mitä ihminen on täällä, sitä hän on sielläkin. Niin harmooninen persoonallisuus kuin *Unto Nevalaisen* saavutti pian tasapainonsa takaisin manalan majoilla, ja nyt hän tuolla vapaammassa maailmassa sekä olemuksellaan että sanoillaan ja teoillaan levittää ympärilleen sitä

onnen, rauhan ja rakkauden evankeliumia, joka hämmötti hänen sydämelleen jo tässä näkyväisessä ruumiissa.

Punaisen ajan uhrina pidän myös rautatieläistä *Yrjö Kallista* Oulusta, joka nykyään Oulun lääninvankilassa sovittaa osanottonsa Oulun työväenliikkeeseen ja punaiseen kaartiin – uhrina, koska siinä todella jalo, epätsekäs ja nerokas ihminen kärsii aatteensa puolesta. Hänestä voi sanoa, että hänen omat veljensä, joita hän ei tahtonut hyljätä, vaikka olisikin nähnyt heidän erehdyksensä, ovat vetäneet hänen ylitsensä kovan kohtalon. Niin pitkäksi aikaa kuin hänen rangaistuksensa kestää, on Teosofinenkin Seura kadottanut yhden lahjakkaimmista työntekijöistään. Olihan monta kertaa kysymys siitä, että *Yrjö Kallinen* antautuisi kokonaan teosofiseen työhön. Toivottavasti tämä vielä tulee tapahtumaan, sittenkun vanha karmallinen velka on kunnialla loppuun suoritettu. Vankilassa istuessaan *Yrjö Kallinen* etsii lohdutusta teosofiselta elämänymmärrykseltään ja okkultiselta itsekasvatukseltaan; toivon, että hän myös lohdutukseen muistaisi, että hänellä on ystäviä yltymperi teosofissa piireissä.

Ehkä on vielä monta meidänkin teosofisista piireistämme, jotka ovat henkensä menettäneet punaisen ajan uhrina ja joista minulla ei ole tietoa. Kolme nuorukaista muistuu kuitenkin mieleeni, joita jälkeen jääneet vanhemmat kaipauksella surevat – näiden suruun yhdyn minäkin –: sanomalehtimies *Eero Turunen* Viipurista, joka kaatui taistelussa valkoisten puolella Karjalan rintamalla ja joka lapsesta saakka harrasti innolla teosofiaa; Mustialan maanviljelyskoulun oppilas *Adam Lehikoinen* Juuasta, jonka punaiset murhasivat maaliskuulla ja joka oli vanha tuonenkyläläinen sekä kaikessa hiljaisuudessaan älykäs ja vakaantunut teosofi; sekä nuorukainen *Aarne Heiskanen* Helsingistä, joka kaatui maaliskuulla punaisten rintamalla Vilppulassa ja joka muutamia vuosia sitten oli mukana johtamassani lootuskoulussa.

P. E.

(Tietäjä 1918 Kesäkuu N:o 2-6, s. 94-96)